

2-amaliy mashg'ulot

Mavzu: Axborot tizimining tushunchasi va tarkibiy qismlari

Axborot bazasi va uni tashkil etish usullari.

Bu quyidagi muammolarni hal qilish vositasi:

- tizimda ma'lumotlarning bir xil va iqtisodiy taqdim etilishi (ob'ektlarni kodlash asosida);
- ob'ektlar o'rtasidagi munosabatlarning xususiyatlarini hisobga olgan holda ma'lumotlarni tahlil qilish va qayta ishlash tartibini tashkil qilish (ob'ektlarni tasniflash asosida);
- foydalanuvchilarning tizim bilan o'zaro munosabatlarini tashkil etish (ma'lumotlarni kiritish-chiqarish ekraniga asoslangan);
- avtomatlashtirish ob'ekti faoliyatini boshqarish tizimida ma'lumotlardan samarali foydalanishni ta'minlash (birlashtirilgan asosida) hujjatlar tizimlari).

IP ma'lumotlarini qo'llab-quvvatlash ikkita kompleksni o'z ichiga oladi: avtomatlashtirilgan axborot ta'minoti (texnik va iqtisodiy ma'lumotlarning tasniflagichlari, hujjatlar, uslubiy qo'llanma materiallari) va avtomatlashtirilgan axborot ta'minoti (dastlabki ma'lumotlarni kompyuterga kiritish yoki natijada olingan ma'lumotlarni chiqarish uchun ekranlar / ekranlar) axborot bazasi: kirish, chiqish fayllari, ma'lumotlar bazasi).

Axborot ta'minotiga quyidagi umumiy talablar qo'yiladi:

- axborot ta'minoti ob'ektning barcha avtomatlashtirilgan funktsiyalarini qo'llab-quvvatlash uchun etarli bo'lishi kerak;
- ma'lumotlarni kodlash uchun mijoz tomonidan qabul qilingan klassifikatorlardan foydalanish kerak;
- kodlash uchun kirish va chiqish ma'lumotlariboshqaruvning eng yuqori darajasida qo'llaniladigan, ushbu darajadagi klassifikatorlardan foydalanish kerak;
- ishlab chiqilgan tizim bilan o'zaro ishlaydigan tizimlarning axborot ta'minoti bilan muvofiqligi ta'minlanishi kerak;
- hujjatlar shakllari mijozning korporativ standartlari (yoki birlashtirilgan) talablariga javob berishi kerak hujjatlar tizimlari);
- hujjatlar va ekran shakllari tarkibi oxirgi foydalanuvchilarning ish joylaridagi terminallarning xususiyatlariga mos kelishi kerak;

- shakllantirish jadvallari va tarkibi axborot xabarlarini, shuningdek ishlatiladigan qisqartmalar ushbu mavzu bo'yicha umumiy qabul qilinishi va mijoz bilan kelishilgan bo'lishi kerak;
- iP kirish va chiqish ma'lumotlarini boshqarish, axborot massivlarida ma'lumotlarni yangilash, yaxlitlikni boshqarish axborot bazasi, ruxsatsiz kirishdan himoya.

IP ma'lumotlarini qo'llab-quvvatlash birlikning kombinatsiyasi sifatida aniqlanishi mumkin tasniflash tizimlaribirlashtirilgan hujjatlar tizimlari va axborot bazasi [9.1] .

Qo'shimcha mashinalarni ma'lumot bilan ta'minlash

Texnik va iqtisodiy ma'lumotlarni tasniflashning asosiy tushunchalari

Samarali qidiruv, kompyuterga ishlov berish va aloqa kanallari orqali texnik va iqtisodiy ma'lumotlarni uzatilishini ta'minlash uchun u raqamli shaklda taqdim etilishi kerak. Buning uchun avval tasniflagich yordamida buyurtma berilishi (tasniflanishi), so'ngra rasmiylashtirilishi (kodlangan) bo'lishi kerak.

Tasniflash Bu shundaymi? ko'plarning ajralishi Qabul qilingan usullarga muvofiq o'xshashlik yoki farqga ko'ra ob'ektlarni quyi qismlarga bo'lish. Tasniflash ob'ektlar sinflari o'rtasidagi doimiy munosabatlarni o'z ichiga oladi. Ob'ekt deganda har qanday ob'ekt, jarayon, moddiy yoki nomoddiy mulk hodisasi tushuniladi. Tasniflash tizimi ob'ektlarni guruhlash va bir qator umumiy xususiyatlar bilan ajralib turadigan ma'lum sinflarni ajratish imkonini beradi. Shunday qilib, o'rnatilgan ob'ektlarni quyi qismlarga bo'lish qoidalari to'plami deyiladi tasniflash tizimi .

Tasniflash ob'ektining boshqa tasniflash ob'ektlari bilan o'xshashligini yoki farqini aniqlashga imkon beradigan xususiyat yoki xususiyat deyiladi **belgi** tasniflash. Masalan, "sherik korxonaning avtomatlashtirish ob'ekti faoliyatidagi roli" belgisi barcha korxonalarni ikki guruhga (ikkitaga): "etkazib beruvchilar" va "iste'molchilar" ga bo'lishimizga imkon beradi. Tasniflash ob'ektlarining bir yoki bir nechta belgilariga muvofiq birlashtirgan to'plam yoki to'plam deyiladi **tasniflash guruhlari**.

Tasniflagich - bu hujjat bo'lib, uning yordamida axborot tizimida ma'lumotlarning rasmiylashtirilgan tavsifi amalga oshiriladi, unda ob'ektlarning nomlari, tasnif guruhlari nomlari va ularning kod belgilaridan foydalaniladi [9.1].

Faoliyat doirasi bo'yicha quyidagi turlarga ajratiladi tasniflagichlar: xalqaro, davlat miqyosidagi (tizim miqyosida), sanoat va mahalliy tasniflagichlar.

Xalqaro tasniflagichlar Xalqaro iqtisodiy standartlar tizimining (SIEC) tarkibiy qismidir va dunyo hamjamiyatining turli mamlakatlari tashkilotlari o'rtasida ma'lumot almashish uchun zarurdir.

Milliy (tizimli) tasniflagichlar davlat ichidagi iqtisodiy tizimlar o'rtasida axborot uzatish va ishlov berish jarayonlarini tashkil qilish uchun majburiydir.

Axborotni qayta ishlash protseduralarini bajarish va uni tarmoq ichidagi tashkilotlar o'rtasida uzatish uchun tarmoq tasniflagichlaridan foydalaniladi.

Mahalliy tasniflagichlar individual korxonalarda qo'llaniladi.

Har biri tasniflash tizimi quyidagi xususiyatlar bilan tavsiflanadi:

- tizimning moslashuvchanligi;
- tizim hajmi;
- tizimni egallash darajasi.

Tizimning moslashuvchanligi - bu tasniflagichning tuzilishini buzmasdan yangi xususiyatlar, ob'ektlarni qo'shishga imkon berish qobiliyati. Kerakli moslashuvchanlik tizimning ishlash muddati bilan belgilanadi.

Tizim hajmi - bu ruxsat berilgan eng ko'p tasnif guruhlarini tasniflash tizimi.

Tizimning bandlik darajasi Haqiqiy guruhlar sonini tizim sig'imi miqdoriga bo'lishning kvanti sifatida aniqlanadi.

Hozirgi vaqtda eng ko'p ishlatiladigan ikkita tur. tasniflash tizimlari: ierarxik va ko'p o'lchovli.

Ierarxik tasniflash usulidan foydalanganda "izchil ko'plarning ajralishi ob'ektlarni bo'ysunuvchi, qaram tasnif guruhlariga kiritish "[9.2]. Ushbu jarayon asosida olingan tasniflash sxemasi ierarxik tuzilishga ega. Unda tasniflangan ob'ektlarning boshlang'ich hajmi ba'zi mezonlarga ko'ra kichik guruhlariga bo'linadi va har bir keyingi tasniflash darajasida batafsil tavsiflanadi.